

**Uchwała Nr ..... / ...../ 2016
Rady Miejskiej w Łowiczu
z dnia 29 grudnia 2016 r.**

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i poz. 1579) oraz art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z 2015 r. poz. 1893) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 224, poz. 437, z 2015 r. poz. 1893) **Rada Miejska w Łowiczu uchwała, co następuje:**

§ 1. Przyjąć Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok, stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych, w brzmieniu zawartym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łowicza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Michał Trzoska

RADCA PRAWNY

Jolanta Szwałska-Mroziowska
r.d-Sk 60

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Łowiczu w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Łowicza na 2017 rok jest kontynuacją działań rozpoczętych w poprzednich latach. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Miasta Łowicza, co pozwoli na zajęcie się powyższą problematyką w sposób zorganizowany i kompleksowy.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Łowicza na rok 2017 jest zasadne.

Źródłem finansowania zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są między innymi dochody budżetu gminy pochodzące z opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

BURMISTRZ

Krzysztof Jan Kaliński

Załącznik
do Uchwały Nr ..... / ..... / 2016
Rady Miejskiej w Łowiczu
z dnia 29 grudnia 2016 roku

**Miejski Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2017**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	3
2. Cel główny i cele operacyjne programu	4
3. Diagnoza szkód związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i stosowaniem przemocy	4
4. Zadania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	13
5. Monitoring i ewaluacja	18
6. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	19
7. Finansowanie i realizacja programu	19

WPROWADZENIE

Do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Zbiór powyższych działań spisany jest w postaci Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki. Niniejszy Program wpisuje się także w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łowicza na lata 2016 – 2020 oraz Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.

Alkoholizm jest wciąż jednym z najpoważniejszych zagrożeń naszego społeczeństwa. Jego nadużywanie to nie tylko szkody zdrowotne, ale także społeczne takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie. Dużym problemem nie tylko jednostki, ale całego społeczeństwa prócz alkoholizmu jest narkomania, która określana jest jako stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Pojęcie narkomanii ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także innych środków odurzających (obecnie tzw. dopalaczy) staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla życia i zdrowia.

Alkoholizm i narkomania stały się trudnymi problemami społecznymi, które stanowią obecnie duże wyzwanie cywilizacyjne o bardzo szerokim zasięgu.

Przedstawiony poniżej Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją i rozwinięciem działań rozpoczętych w latach poprzednich. Realizowanie tych zadań wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, w związku z tym współdziałanie wszystkich instytucji i organizacji pracujących na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w naszym mieście jest niezbędne do skutecznego działania i osiągnięcia zamierzonych celów.

Adresatami programu są mieszkańcy miasta Łowicza, w tym m.in. osoby uzależnione, zagrożone uzależnieniem wraz ze swoimi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami, w których występują problemy z uzależnieniami, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Program przedstawia zadania własne Gminy wynikające z:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r. poz. 224 ze zm.);
- 3) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390);
- 4) Ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 930 ze zm.);
- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 1492).

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już występującymi problemami na poziomie lokalnym.

CELE OPERACYJNE

- I. Zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
- II. Ograniczanie zjawiska picia alkoholu oraz używania narkotyków przez dzieci i młodzież.
- III. Wdrażanie nowych form profilaktyki, kierowanej w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców.
- IV. Zwiększanie oddziaływań promujących zdrowy styl życia, wolny od alkoholu i narkotyków.

W 2014 roku m w ramach realizacji jednego z zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przeprowadzono badania celem ustalenia, jaki jest stan problemów dotyczących alkoholizmu i narkomanii w naszym mieście. I tak poniżej zaprezentowano część uzyskanych wyników dotyczących skali powyższych zjawisk w naszym mieście.

DIAGNOZA

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln. Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja 10 (ICD 10). W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatrzy, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i jest nakierowane na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu.

W Łowiczu liczbę osób uzależnionych od alkoholu szacuje się na 600-950 osób.

ALKOHOL W ŻYCIU DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZNA

Przy realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych istotne jest dotarcie z informacją do mieszkańców, a także ugruntowanie przekonania, co do skuteczności podejmowanych działań.

Pytaliśmy: „Czy wiedziałbym, gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z moich bliskich miał problemy z alkoholem?”. Otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

Zdecydowanie tak	39 %
Raczej tak	40 %
Zdecydowanie nie	13 %
Raczej nie	3 %
Trudno powiedzieć	5 %

Świadczy to o dobrej orientacji mieszkańców Łowicza w zakresie funkcjonowania instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

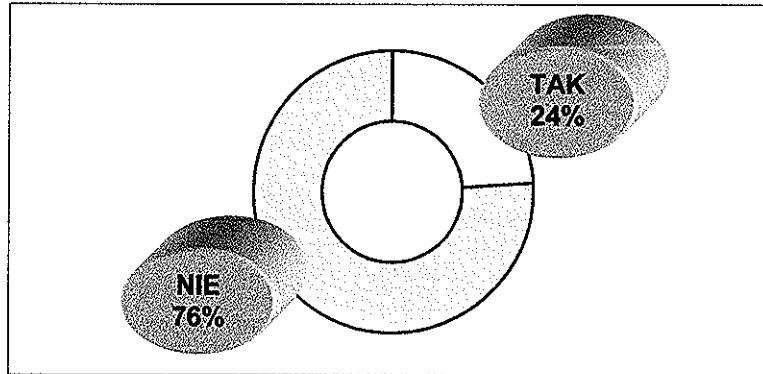
Pytaliśmy także: „Czy uważa Pan/i, że leczenie uzależnienia od alkoholu jest skuteczne i czy warto je podejmować”. Ankietowani odpowiedzieli:

Zdecydowanie tak	53 %
Raczej tak	30 %
Zdecydowanie nie	6 %
Raczej nie	6 %
Trudno powiedzieć	5 %

Zdecydowana większość badanych osób wierzy w skuteczność oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na pomoc ludziom uzależnionym od alkoholu.

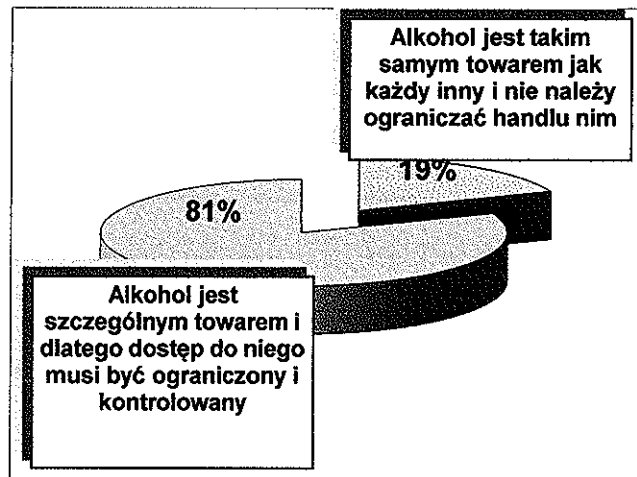
POGLĄDY I POSTAWY WOBEC ALKOHOLU

Skala problemów alkoholowych w danym środowisku zależy w dużej mierze od poglądów, wiedzy, postaw i przekonań ludzi na temat konsumpcji alkoholu. Na pytanie: „Czy alkohol w piwie jest mniej groźny niż w wódce” odpowiadano:

Alkohol etylowy zawarty w piwie jest tą samą substancją, co alkohol zawarty w winie i wódce. Poszczególne napoje: piwo, wino, wódka różnią się od siebie stężeniem alkoholu. Zdecydowana większość badanych ma słuszny pogląd w tej sprawie, jednakże, co czwarty ankietowany mieszkaniec Łowicza ma odmienne zdanie.

Badano też postawy mieszkańców Łowicza dotyczące zasad handlu napojami alkoholowymi. Oto rezultaty:

Większość badanych nie ma wątpliwości. Alkohol jest na pewno towarem bardzo specyficznym, zmieniającym świadomość spożywającego, uzależniającym i jego dystrybucja nie może być poddana wyłącznie prawom rynku. Poza tym nadużywanie alkoholu powoduje konsekwencje dotyczące nie tylko samego pijącego, ale również, a może głównie, jego bliskich, rodziny, dzieci. W związku z tak istotnymi skutkami społecznymi dystrybucja napojów alkoholowych, a także zasady ich spożywania podlegają w większości krajów kontroli społecznej. Jednakże niepokojący jest fakt, że co piąty badany nie zgadza się z tym.

Na pytanie: „Czy oczekuje Pan/i od władz lokalnych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych” badani mówią:

Oczekuję takich działań	88 %
Nie oczekuję takich działań	12 %

Wynika z tego bardzo istotna przesłanka:

**WŚRÓD MIESZKAŃCÓW ŁOWICZA ISTNIEJE DUŻE ZROZUMIENIE
DLA SPECYFIKI PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, A TAKŻE
PRYZWOLENIE I OCZEKIWANIE, BY WŁADZE SAMORZĄDOWE WŁĄCZYŁY
SIĘ AKTYWNI
W ROZWIĄZYWANIE TYCH PROBLEMÓW**

Zgodnie z obecnym stanem prawnym środki finansowe na rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie pochodzą głównie z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Czy mieszkańcy miasta popierają takie rozwiązanie ?

Spytaliśmy: *Czy Pana/i zdaniem sprzedawcy napojów alkoholowych powinni odprowadzać do kasy gminy pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet gdyby przez to alkohole byłyby nieco droższe?*

Otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

ZDECYDOWANIE TAK	46 %
RACZEJ TAK	20 %
TRUDNO POWIEDZIEĆ	10 %
RACZEJ NIE	15 %
ZDECYDOWANIE NIE	9 %

Jak widać, badani w większości (66%) zgadzają się na istniejący obecnie system finansowania zadań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, nawet kosztem wyższej ceny napojów alkoholowych.

Istotna jest także zasadnicza zgodność opinii w kwestii ustalenia granicy wieku legalnego nabywania napojów alkoholowych. Wszyscy z badanych wyrażają poparcie i zrozumienie dla istniejącego prawnego zakazu sprzedawania napojów alkoholowych dzieciom i młodzieży do lat 18.

Jak wynika z doświadczeń amerykańskich, podwyższenie granicy wieku uprawniającego do zakupu alkoholu do 21 lat zmniejszyło liczbę wypadków komunikacyjnych związanych z pićm alkoholu, spowodowanych przez młodych kierowców o 5% - 28% ! A jak widzą to mieszkańcy Łowicza?

Na pytanie: „Od jakiego wieku powinno sprzedawać się alkohol ?” badani odpowiadają:

Od 14 roku życia	0 %
Od 16 roku życia	0 %

Od 18 roku życia	38 %
Od 21 roku życia	62 %

Żaden z badanych nie widzi możliwości obniżenia wieku legalnego nabycia napojów alkoholowych do lat 16, **natomiast większość ankietowanych (62%) byłaby skłonna poprzeć działania zmierzające do podniesienia tej granicy do 21 lat.** Warto tu zwrócić uwagę, że adresatami ankiety nie były środowiska abstynenckie, ani osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Jest to dodatkowy argument za tym, że wśród mieszkańców miasta można by znaleźć poparcie dla różnorodnych działań zmierzających do ograniczenia negatywnych skutków nadużywania alkoholu.

SZACUNKOWA SKALA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŁOWICZU *

- **Liczba osób uzależnionych od alkoholu:**
600-950
- **Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo):**
1.250-1.550
- **Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików:**
1.250-1.550
- **Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu:**
1.550-2.200
- **Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli):**
1.650-2.050

*wg danych szacunkowych opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Z danych Poradni Leczenia Uzależnień w Łowiczu w 2015 roku zarejestrowano ogółem 352 osoby, w tym:

- osób uzależnionych 254 – z miasta Łowicza 117 osób/ w tym 26 kobiet,
  - osób współuzależnionych 98 – z miasta Łowicza 45 osób/ w tym 4 mężczyzn.
- W roku 2015 udzielono 1974 porady.

W 2016 roku do dnia 31 października zarejestrowano ogółem 318 osób, w tym:

- osób uzależnionych 227 – z miasta Łowicza 104 osoby/ w tym 14 kobiet,
- osób współuzależnionych 91 – z miasta Łowicza 39 osób/ w tym 6 mężczyzn.

Do dnia 31 października 2016 roku udzielono 1693 porady.

W 2016 roku do dnia 31 października wpłynęło 50 postanowień sądowych o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, w tym:

- z miasta Łowicza – 17 osób/ w tym 3 kobiety.

DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390); **przemoc w rodzinie** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 *Kodeksu karnego*), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Według innej definicji, przemoc w rodzinie, zwana też przemocą domową, jest to działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

❖ ***Ma charakter intencjonalny***

Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

❖ ***Sily są nierównomierne***

W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

❖ ***Narusza prawa i dobra osobiste***

Sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

❖ ***Powoduje cierpienie i ból***

Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

RODZAJE PRZEMOCY

Wyróżnić można kilka rodzajów przemocy. Mówimy więc o:

- ❖ ***Przemocy fizycznej*** – czyli działaniach wobec dziecka, powodujących nieprzypadkowe urazy (stłuczenia, złamania, zasinienia itp.)
- ❖ ***Przemocy psychicznej*** – czyli rozmyślnych zachowaniach dorosłych wobec dzieci, nie zawierających aktów przemocy fizycznej, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, w tym zaburzenia osobowości, niskie poczucie własnej wartości, stany nerwicowe i lękowe.
- ❖ ***Wykorzystywaniu seksualnym*** – czyli takich zachowaniach osoby dorosłej, które prowadzą do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka.

- ❖ **Zaniedbywaniu** – czyli niezaspokojeniu podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, jak i psychicznych.

Liczba założonych Niebieskich Kart – liczba potencjalnych ofiar przemocy

Rok	2013	2014	2015	2016
Liczba Niebieskich Kart	23	45	45	39 do 10 grudnia b.r.

ZASOBY GMINNE

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowiczu

Do zadań MKRPA należy m.in. inicjowanie lokalnych działań dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Komisja ma także możliwość przeprowadzania rozmów z ofiarami, sprawcami i świadkami przemocy w rodzinie, a także powiadamiania policji lub zawiadamiania prokuratury o popełnieniu przestępstwa znęcania się. MKRPA jest również uprawniona do zakładania Niebieskich Kart.

Punkt Pierwszego Kontakt dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin

- Działania Punktu realizowane są w ramach udzielonej dotacji Łowickiemu Stowarzyszeniu Abstynenckiemu „Pasiaczek”.

Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, Zagrożonych Narkomanią i ich Rodzin

- Działania Punktu realizowane są poprzez umowę zawartą ze specjalistą terapii uzależnień w dziedzinie narkomanii.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi:

- ✓ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze. Do zadań grup roboczych należy w szczególności opracowanie i realizacja planu pomocy indywidualnej oraz monitorowanie sytuacji rodzin w przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, a także dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Organizacje pozarządowe oraz grupy samopomocowe

- Organizacje pozarządowe stanowią istotne wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin. Realizują one działania będące bardzo ważnym uzupełnieniem działań terapeutycznych realizowanych w placówkach leczenia uzależnień. Są także pomocne w reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych, przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu.

- Uczestnicy grup samopomocowych w oparciu o własne doświadczenia wspólnie starają się radzić sobie z trudnościami dotyczącymi ich samych oraz ich bliskich.

W Łowiczu działa Łowickie Stowarzyszenie Abstynenckie "Pasiaczek".

Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu

Policja w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie realizuje takie zadania, jak:

- ✓ przeprowadza kontrole punktów sprzedaży alkoholu, kieruje wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przeprowadza wywiady środowiskowe, kontrole trzeźwości wśród kierowców, prowadzi działania profilaktyczne, kontrole zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych,
- ✓ prowadzi interwencje w przypadku występowania przemocy w rodzinie, zapewnia ofiarom doraźne bezpieczeństwo, informuje ofiary i świadków o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy, prowadzi działania prewencyjne wobec sprawców.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu

Do zadań MOPS należy m.in.:

- ✓ praca socjalna z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie (m.in. możliwość zakładania Niebieskich Kart) i inne problemy społeczne,
- ✓ motywacja do podjęcia leczenia i udziału w programach korekcyjnych.

Inne instytucje uprawnione do wszczynania procedury Niebieskiej Karty

Oprócz Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie procedurę Niebieskiej Karty mogą wszcząć:

- ✓ placówki służby zdrowia,
- ✓ placówki oświatowe.

ZASOBY POZAGMINNE DZIAŁAJACE NA RZECZ GMINY

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łowiczu

Poradnia udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom. Pomoc ta ma charakter wszechstronny, ukierunkowana jest m.in. na dzieci i młodzież z grup ryzyka. Istotne są także oddziaływania na rzecz wspomagania wychowawczej funkcji rodzin. Wśród zadań realizowanych przez Poradnię znajduje się oczywiście także diagnoza i terapia członków rodzin uwikłanych w przemoc domową.

Sąd Rejonowy w Łowiczu

Do zadań sądu należy m.in.:

- ✓ orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- ✓ ustanawianie nadzoru kuratora sądowego,
- ✓ możliwość stosowania kar wobec sprawców przemocy oraz przymusu poddawania się terapii dla sprawców przemocy.

Prokuratura Rejonowa w Łowiczu

Zadania prokuratury to m.in.:

- ✓ czuwanie nad ściganiem przestępstw związanych ze spożyciem lub handlem alkoholem i narkotykami,
- ✓ prowadzenie lub nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach karnych - art. 207 k.k. (znęcanie się) oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądem w tej kategorii spraw,
- ✓ wnioskowanie do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Placówki leczenia odwykowego:

Placówki te realizują działania w zakresie terapii osób uzależnionych oraz osób współuzależnionych.

Mieszkańcy Łowicza najczęściej korzystają z placówek:

PORADNIE:

- *Poradnia Leczenia Uzależnień w Łowiczu,*

ODDZIAŁY:

- *Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu - Oddział Odwykowy.*

Miasto dofinansowuje programy opieki poszpitalnej (maratony sobotnio-niedzielne) dla osób z terenu miasta, uzależnionych od alkoholu, po odbyciu leczenia szpitalnego.

I. Zadania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem			
Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Termin
1.1	Dofinansowanie programów opieki poszpitalnej (maratonów sobotnio - niedzielnych) dla osób uzależnionych od alkoholu po odbyciu leczenia szpitalnego	Liczba osób biorących udział w programach	Cały rok
1.2	Podjęcie działań mających na celu udzielanie porad i konsultacji osobom uzależnionym, zagrożonym narkomania, ich rodzinom i innym poprzez prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia	Liczba udzielonych porad i konsultacji, liczba zgłaszających się osób	Cały rok
1.3	Inicjowanie specjalistycznych działań oraz miejsc pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin	Liczba udzielonych porad i konsultacji, liczba zgłaszających się osób	Cały rok
1.4	Dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, udział w konferencjach ogólnopolskich i regionalnych	Liczba szkoleń, liczba osób przeszkolonych	Cały rok
1.5	Finansowanie wniosków i opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wniesionych do sądu w sprawie o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	Liczba skierowanych wniosków do sądu	Cały rok

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problem narkomanii pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie			
Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Termin
2.1	Zwiększanie skuteczności i dostępności specjalistycznej pomocy dla rodzin w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	Liczba udzielonych porad i konsultacji, liczba zgłaszających się osób	Cały rok
2.2	Realizacja zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików	Liczba uczestników biorących udział w zajęciach	Cały rok
2.3	Organizowanie szkoleń zwiększających kompetencje służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba sfinansowanych szkoleń, liczba przeszkolonych osób	Cały rok
2.4	Gromadzenie i udostępnianie informacji na temat miejsc i możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym	Spis instytucji, ilość materiałów informacyjnych	Cały rok
2.5	Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	Liczba uczestników	Cały rok

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych			
Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Termin
3.1	Organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych zapobiegających uzależnieniom, adresowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, na terenie	Ilość przeprowadzonych programów, liczba uczestników	Cały rok

	szkół i innych placówek opiekuńczo - wychowawczych		
3.2	Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży	Liczba uczestników	Cały rok
3.3	Tworzenie dodatkowych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych alkoholizmem, ze szczególnym uwzględnieniem wypoczynku podczas ferii zimowych i wakacji	Liczba uczestników	W okresie ferii zimowych i wakacji
3.4	Podejmowanie działań edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii adresowanych do rodziców	Liczba uczestników	Cały rok
3.5	Prowadzenie działalności profilaktycznej w stosunku do dzieci i młodzieży z zakresu wiedzy o patologjach społecznych (m.in. konkursów, imprez integracyjnych, happeningów, koncertów i innych)	Liczba zorganizowanych wydarzeń	Cały rok
3.6	Prowadzenie edukacji publicznej za pośrednictwem środków masowego przekazu oraz organizowanie lokalnych kampanii, akcji profilaktycznych oraz udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	Liczba wydarzeń	Cały rok
3.7	Zakup wydawnictw, prasy i innych materiałów edukacyjnych oraz opracowywanie i wykonywanie materiałów służących oddziaływaniom profilaktycznym z zakresu miejskiego programu	Liczba materiałów edukacyjnych	Cały rok

3.8	Organizowanie, współorganizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów i konferencji, podnoszących poziom wiedzy, kwalifikacji i umiejętności osób realizujących zadania profilaktyczne oraz członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba dofinansowanych szkoleń, liczba przeszkolonych osób	Cały rok
3.9	Rozszerzenie oferty z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez: doposażenie placów zabaw	Wydatkowane środki finansowe	Cały rok

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Realizator	Termin
4.1	Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba przeprowadzonych kontroli	MKRPA	Cały rok
4.2	Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	Liczba interwencji	MKRPA	Cały rok
4.3	Składanie do organów policji wniosków o wszczęcie postępowania dowodowego	Liczba złożonych wniosków	MKRPA	Cały rok

5. Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii			
Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Termin
5.1.	Współpraca i wsparcie działań organizacji abstynenckich oraz innych organizacji działających na terenie naszego miasta w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	Wysokość wsparcia finansowego	Cały rok
5.2	Promocja zdrowego, trzeźwego stylu życia poprzez organizację Łowickiego Biegu Trzeźwości	Liczba uczestników	Wrzesień Październik
5.3	Integracja i współpraca środowiska abstynenckiego poprzez organizacje i uczestnictwo w Forum Abstynenckim	Liczba uczestników	Cały rok
5.4	Udział środowiska stowarzyszeń abstynenckich w ogólnopolskich imprezach trzeźwościowych, promujących zdrowy, trzeźwy styl życia osób uzależnionych i ich rodzin	Liczba uczestników	Cały rok
5.5	Prowadzenie rozmów motywujących z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz ponoszenie wydatków związanych z działalnością Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ilość wniosków skierowanych do MKRPA	Cały rok
5.6	Współpraca z instytucjami: szkołami podstawowymi, gimnazjami i ponadgimnazjalnymi, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym w Zgierzu, Sądem Rejonowym w Łowiczu, Komendą Powiatową Policji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łowiczu, Poradnią Leczenia Uzależnień, Polskim Czerwonym Krzyżem, Powiatową Stacją Sanitarno-	Liczba współpracujących instytucji i organizacji	Cały rok

	Epidemiologiczną, Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Stowarzyszeniami działającymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i innymi instytucjami		

6. Wspomaganie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej			
Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Termin
6.1	W przypadku utworzenia Centrum Integracji Społecznej przewiduje się udzielenie wsparcia finansowego	Wysokość wsparcia finansowego	Cały rok

7. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego			
Nr zadania	Opis	Wskaźniki	Termin
7.1	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom	Wysokość środków finansowych, liczba kontraktów socjalnych	Cały rok

II. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie stanu realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii odbywać się będzie poprzez:

1. Zbieranie i analizę danych statystycznych i dokumentacji z instytucji działających na terenie miasta.
2. Wymianę informacji między instytucjami i podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
3. Analizę sprawozdań z realizacji programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych w szkołach i innych placówkach.

określonych w programie - Wydział Inwestycji i Remontów oraz w zakresie realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych–Biuro ds. Kultury, Sportu, Turystyki i Organizacji Pozarządowych, a w zakresie pomocy socjalnej - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu.

4. Określone zadania programu mogą być zlecane osobom fizycznym, instytucjom, organizacjom pozarządowym na podstawie zawieranych umów cywilno-prawnych bądź zlecanych w formie dofinansowania realizacji zadań własnych Gminy (konkursy ofert dla organizacji pozarządowych) lub też w drodze zawartych porozumień między Urzędem Miejskim a konkretnymi instytucjami.

BURMISTRZ

Krzysztof Jan Kaliński